

Z rozhodovací praxe orgánů EU

JUDr. Michael Kincl

Brno, 18. 5. 2015

Ovlivnění obchodu mezi státy EU

- K ovlivnění obchodu mezi státy EU dochází v případech, kdy podpůrné opatření posiluje pozici přijímajícího podniku ve srovnání s jeho konkurentem v rámci obchodu uvnitř EU (T – 288/97 Friuli – Venezia Giulia v Komise).
- Veřejné financování může ovlivnit obchod v rámci EU, i když příjemce své zboží či služby nevyváží. Je tomu tak například z důvodu, že daná asistence znesnadňuje podnikům z jiných států EU vstup na trh členského státu, kde se podpora poskytuje (C – 280/00 Altmark).

Rozhodnutí EK č. SA.42219 – Německo – Renovace hráze v přístavu Maasholm

- 9. 10. 2015 Německo notifikovalo z důvodu právní jistoty projekt renovace hráze v přístavu Maasholm. Případ byl s EK projednáván v rámci přednotifikační fáze (v červnu 2015).
- Finální rozhodnutí bylo přijato dne 24. 11. 2015.
- Předmětný investiční projekt měl být realizován v přístavu Maasholm. Jde o malou obec ve spolkové zemi Šlesvicko – Holštýnsko.
- Renovovaná hráz byla postavena v 60. letech. Dá se k ní s lodí dostat pouze prostřednictvím malých ramp, což nevyhovuje současným bezpečnostním požadavkům (nepředpokládaný pohyb lodi) a limituje přístup osob se sníženou mobilitou. Cílem projektu je tak renovace hráze za účelem zajištění bezpečnosti osob a zlepšení jejího přístupu osobami se zdravotním postižením.
- Celkové náklady projektu činí 738 610 EUR. 60 % bude hrazeno z

Rozhodnutí EK č. SA.42219 – Německo – Renovace hráze v přístavu Maasholm

- rozpočtu země, 40 % z rozpočtu obce. Příjemcem prostředků je obec Maasholm, která bude hráz provozovat.

Argumenty Německa:

- Veřejné financování neovlivní obchod mezi členskými státy EU.
- Přístav bude dominantně využíván policií, záchranáři, celníky. V těchto případech nebudou účtovány žádné poplatky.
- Pouze v omezeném rozsahu (20 % celkové kapacity), sezonně, bude hráz využívána (za poplatek) malou rybářskou lodí, jednou výletní lodí a dvěma loděmi k přepravě do Schlei (záliv na německém pobřeží Baltského moře).
- Nabídka služeb ze strany jiných přepravních společností než lokalizovaných ve Schlei je ekonomicky nerentabilní z důvodu dlouhých vzdáleností a nedostatečné hloubky vody pro velké lodě.

Rozhodnutí EK č. SA.42219 – Německo – Renovace hráze v přístavu Maasholm

- Německo potvrdilo, že z daného přístavu nebudou nabízeny žádné výlety či přepravní služby mimo Schlei (například dále do Baltského moře či Dánska).
- Pokud jde o rybářskou loď, ta nabízí rybářské výlety místním turistům. Jde o jediný subjekt v dané oblasti, který takové služby nabízí.

Argumenty EK:

- EK se zaměřila na naplnění znaku ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU.
- Předmětná hráz bude dominantně využívána veřejnými institucemi bezplatně (policie, celníci atd.). Jde o činnosti spadající pod výkon veřejné moci (nejde tudíž o ekonomickou aktivitu).
- Ostatní činnosti naplňující znaky ekonomické aktivity jsou vykonávány na malém území Německa.

Rozhodnutí EK č. SA.42219 – Německo – Renovace hráže v přístavu Maasholm

- Německé orgány potvrdily, že hráz bude využívána 1 malou rybářskou lodí, 1 lodí pro výletní plavby a 2 loděmi pro přepravu osob (cestujících).
- Informace potvrzují, že výlety a přeprava cestujících jsou omezeny pouze na oblast Schlei a nejsou ekonomicky životaschopné pro podniky z jiných oblastí.
- Přestože rybářská loď nabízí rybářské výlety na Baltské moře, poskytnuté informace dokládají, že nedochází k soutěži s jinými podniky nabízejícími podobné služby, ale oslovují místní turisty z Maasholmu a blízkého okolí. Navíc tyto služby jsou velice limitované (roční obrat pod 150 tis. EUR).
- S ohledem na podmínky přeshraničních investic EK uvedla, že renovovaná hráz má pouze lokální dopad, neboť se nejedná o vybudování nových kapacit, které by „přilákaly“ lodní společnosti z

Rozhodnutí EK č. SA.42219 – Německo – Renovace hráze v přístavu Maasholm

- jiných členských států EU za účelem využití služeb přístavu Maasholm místo služeb ostatních přístavů v rámci EU.
- Na závěr EK zmínila, že relativně malý objem veřejných prostředků dokládá, že vliv veřejného financování na přeshraniční obchod bude nejméně marginální.

Závěr:

- **Nejedná se o veřejnou podporu.**

Překážka věci pravomocně rozsouzené

- Unijní právo brání tomu, aby použití ustanovení vnitrostátního práva, které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, znemožňovalo vnitrostátnímu soudu (který určil, že smlouvy, které jsou předmětem sporu, jenž mu byl předložen, představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která byla poskytnuta v rozporu s čl. 108 odst. 3 třetí větou SFEU) vyvodit z tohoto porušení veškeré důsledky z důvodu pravomocného vnitrostátního soudního rozhodnutí, v němž bylo určeno, že tyto smlouvy jsou nadále platné, aniž bylo přezkoumáno, zda představují státní podporu.

Rozsudek SD ve věci C – 505/14 Klausner Holz proti Land Nordrhein - Westfalen

- Jde o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 267 SFEU, kterou vnesl zemský soud v Münsteru (Landgericht Münster).
- Žádost soudu byla podána v rámci sporu mezi společností Klausner Holz Niedersachsen GmbH (KH) a spolkovou zemí Severní Porýní – Vestfálsko (SZ).

Popis případu

- V roce 2007 skupina KH uzavřela s lesní správou SZ smlouvu o dodávkách dřeva. Na jejím základě se SZ zavázala dodávat KH pevně stanovená množství dřeva za předem určené ceny v závislosti na velikosti a kvalitě dřeva.
- V první polovině 2007 SZ uzavírá smlouvy s dalšími 6 velkými odběrateli dřeva. Ceny byly stanoveny výše než v případě KH.

Rozsudek SD ve věci C – 505/14 Klausner Holz proti Land Nordrhein - Westfalen

- V letech 2007 a 2008 byly ze strany SZ zajišťovány dodávky dřeva KH.
- V roce 2008 se KH dostává do finančních potíží, které vedly k opožděným platbám.
- Jako reakci na tuto skutečnost SZ vypověděla smlouvy o dodávkách dřeva a přestala dodávky realizovat.
- KH se žalobou u zemského soudu domáhal určení platnosti daných smluv, která byly potvrzena (i odvolacím soudem).
- Na základě kladného rozhodnutí o určení platnosti smluv se pak KH u zemského soudu domáhal náhrady škody a dodání stanoveného množství dřeva.
- SZ před soudem uvedla, že smlouvy nelze dodržet, neboť se jedná o veřejnou podporu poskytnutou v rozporu s čl. 108 odst. 3 věta třetí SFEU.

Rozsudek SD ve věci C – 505/14 Klausner Holz proti Land Nordrhein - Westfalen

- V červenci 2013 SRN informuje EK o existenci neoznamené veřejné podpory, která je podle jejího názoru neslučitelná s vnitřním trhem.
- Zemský soud zaslal se na základě Oznámení Komise o prosazování právní úpravy státní podpory vnitrostátními soudy (č. 2009/C 85/01) obrátil na EK, která mu však sdělila, není s to formulovat konečné stanovisko týkající se použití práva EU, neboť takto může učinit pouze v meritorním rozhodnutí.
- Zemský soud dospěl k závěru, že se jedná o veřejnou podporu, který byla poskytnuta v rozporu s čl. 108 odst. 3 věta třetí SFEU. Podle judikatury Spolkového soudního dvora (Bundesgerichtshof) je smlouva, na jejíž základě je poskytnuta veřejná podpora v rozporu s čl. 108 odst. 3 věta třetí SFEU od počátku neplatná.
- Zemský soud však dospěl k závěru, že z porušení čl. 108 odst. 3

Rozsudek SD ve věci C – 505/14 Klausner Holz proti Land Nordrhein - Westfalen

- věta třetí SFEU nemůže vyvodit důsledky, neboť již bylo rozhodnuto, že předmětné smlouvy jsou platné (res iudicata).

Závěry SD:

- Čl. 108 odst. 3 SFEU zavádí preventivní kontrolu záměrů nových veřejných podpor, jejímž cílem je, aby byly poskytovány pouze slučitelné veřejné podpory (s vnitřním trhem).
- Zatímco posouzení slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem je výlučnou pravomocí EK (podléhá přezkumu unijních soudů), vnitrostátní soudy dbají až do vydání konečného rozhodnutí EK o ochranu práv jednotlivců před případným porušením zákazu uvedenému v čl. 108 odst. 3 SFEU.
- Intervence vnitrostátních soudů vyplývá z přímého účinku čl. 108 odst. 3 věta třetí SFEU.

Rozsudek SD ve věci C – 505/14 Klausner Holz proti Land Nordrhein - Westfalen

- Úkolem vnitrostátních soudů je přijmout opatření, která umožní napravit protiprávnost poskytnutých veřejných podpor tak, aby příjemci nebyla ponechána možnost s nimi volně nakládat do meritorního rozhodnutí EK.
- Za tímto účelem mohou vnitrostátní soudy rozhodnout o pozastavení veřejné podpory a nařídit navrácení již vyplacených částek, anebo o nařízení předběžného opatření za účelem ochrany zájmu dotčených subjektů i zachování účinku pozdějšího rozhodnutí EK.
- Z řízení týkajícího se určení platnosti je zřejmé, že nebyla řešena otázka veřejné podpory.
- Vnitrostátním soudů přísluší vykládat ustanovení vnitrostátního práva v co největším možném rozsahu tak, aby unijní právo mohlo být provedeno či naplněno (ESD C – 119/05 Lucchini).

Rozsudek SD ve věci C – 505/14 Klausner Holz proti Land Nordrhein - Westfalen

- Zásada konformního výkladu vyžaduje, aby vnitrostátní soudy učinily vše, co spadá do jejich pravomoci, aby zajistily plnou účinnost práva EU a došly k výsledku, který by byl v souladu s cílem sledovaným tímto právem (ESD C – 282/10 Dominguez).
- **Na základě skutečností vyplývajících z předmětného sporu SD konstatoval, že ustanovení vnitrostátního práva, které brání vnitrostátnímu soudu vyvodit veškeré důsledky z porušení čl. 108 odst. 3 věty třetí SFEU z důvodu vnitrostátního soudního rozhodnutí, které zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené a které je vydáno v souvislosti se sporem, který nemá stejný předmět a netýká se povahy dotčených smluv jako státní podpory, je třeba považovat za neslučitelné se zásadou efektivity.**

Veřejné financování výstavby infrastruktury

- Při veřejném financování budování infrastruktury je třeba brát v potaz celkový kontext podpůrných opatření. I pokud příslušná opatření budou přinášet určité výhody podnikům, nepůjde o veřejnou podporu, pokud taková výhoda bude pouze doplňková (marginální) v porovnání s přínosem pro obecný zájem občanů (nepodniků).

Rozhodnutí EK SA. 41935 – Německo (Bavorsko) – Infrastrukturní projekty ve venkovských oblastech

- Dne 20. 5. 2015 Německo notifikovalo program týkající se infrastrukturních projektů ve venkovských oblastech Bavorska.
- EK rozhodla dne 4. 2. 2016 (3 x vyžadovány doplňující informace).
- Rozpočet programu činí 120 mil. EUR, příjemci prostředků budou bavorské obce.
- Program se skládá ze 2 podprogramů, a to: obnova venkova a infrastrukturní projekty určené venkovským oblastem.
- Obnova venkova se týká budování malých infrastruktur zlepšujících místní dopravní podmínky, veřejných prostor, náměstí, odpočinkových zón atd.
- Podprogram Infrastrukturní projekty určené venkovským oblastem spočívá v budování infrastruktury zlepšující podmínky bydlení, práce, rekreace a veřejných prostor. Mohou být rovněž financovány

Rozhodnutí EK SA. 41935 – Německo (Bavorsko) – Infrastrukturní projekty ve venkovských oblastech

- cesty k zemědělským farmám, bylo však potvrzeno, že bude brán do úvahy celkový kontext projektu s dopadem na více obcí. Uvedené cesty budou využitelné širokou veřejností a nebudou vyhrazené pouze určitým podnikům.
- Z programu jsou vyloučeny komerční aktivity (komerční development, průmyslové zóny atd.).
- Projekty musí být realizovány ve venkovských oblastech a obcích do 10 tis. obyvatel.

Argumenty EK:

- Cílem programu je zlepšení podmínek pro život, práci a bydlení ve venkovských oblastech.
- Záměrem je učinit venkov více atraktivní pro obyvatele a ekonomické činnosti.

Rozhodnutí EK SA. 41935 – Německo (Bavorsko) – Infrastrukturní projekty ve venkovských oblastech

- Příjemci jsou obce jakožto nositelé veřejné moci a nikoliv jako podniky (předmětná infrastruktura nebude nabízena na trhu). Program představuje transfer veřejných prostředků mezi různými úrovněmi veřejné správy.
- Program je zaměřen na rozvoj venkova jako celku, nikoliv na zvýhodnění určitých podniků (ekonomických aktivit).
- Přestože nelze vyloučit příznivý dopad na některé podniky, tento bude pouze marginální. Program je tak třeba chápat v celkovém kontextu, jímž není podpora určitých podniků. Příslušná infrastruktura bude navíc přístupná všem na základě nediskriminačních podmínek.

Závěr: Nejedná se o veřejnou podporu.

Navracení veřejné podpory

- členský stát (poskytovatel VP) nemusí provést rozhodnutí EK ukládající povinnost navrátit veřejnou podporu, pokud existují **výjimečné okolnosti**, které znamenají **absolutní nemožnost správného výkonu rozhodnutí** (C - 404/00 Komise v. Španělsko).

Rozhodnutí EK č. 2016/195 – Itálie – snížení daní a příspěvků souvisejících s přírodními pohromami

- Dne 14. 8. 2015 Evropská komise rozhodla, že některá opatření Itálie týkající se náhrady škody spojené s určitými přírodními pohromami jsou neslučitelná s vnitřním trhem. Problém byl při stanovování výše škody.
- EK zároveň uložila povinnost vymáhat neslučitelnou veřejnou podporu s vnitřním trhem.
- Vzhledem ke skutečnosti, že Itálie již v rámci formální vyšetřovací procedury u některých opatření namítala absolutní nemožnost správného výkonu rozhodnutí, EK tuto otázku řešila již v rámci uvedeného rozhodnutí.

Závěry EK:

- Absolutní nemožnost je třeba vykládat velmi restriktivně, nelze se pouze odvolávat na právní, politické či praktické obtíže, které si

Rozhodnutí EK č. 2016/195 – Itálie – snížení daní a příspěvků souvisejících s přírodními pohromami

- výkon rozhodnutí vyžádá (C – 404/00 Komise v. Španělsko).
- V daném případě italské orgány prokázaly, že nedisponují správními či účetními doklady, podle nichž by bylo možné stanovit přesnou výši způsobené škody, neboť italské právní předpisy stanoví povinnost dokumenty uchovávat pouze po dobu 10 let.
- V případě většiny dotčených podpor uplynulo již více než 10 let od zjištění přírodní pohromy.
- EK dospěla k závěru, že pokud by Itálie prováděla negativní rozhodnutí v souvislosti s veřejnými podporami, u nichž nelze zjistit přesnou výši z výše uvedených důvodů, mohlo by se navracení týkat i slučitelných veřejných podpor, což by bylo v rozporu s pravidly EU.
- EK tedy akceptovala argumenty Itálie a navracení některých VP neuložila.

Děkuji Vám za pozornost

